

вдосконалювати існуючі механізми запобігання та врегулювання конфліктів, а й формувати нові підходи, що відповідають сучасним викликам та потребам суспільства. Впровадження дієвих інструментів комунікації, правового регулювання та громадського контролю дозволить знизити рівень конфліктності у публічному управлінні, сприятиме сталому розвитку держави та підвищенню якості життя громадян.

Список використаних джерел

1. Хавич Т. Г. Шляхи подолання конфліктів в системі публічного управління: автореф. магістер. роботи. Миколаїв, 2020. 15 с. URL: <https://krs.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1230/1/%D0%B0%D0%B2%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B5%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%A5%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D1%87.pdf> (дата звернення 29.03.2025)
2. Калениченко Т., Кисельова Т., Копіна А., Корабльова О., Проценко Д. Управління конфліктами для потреб публічної служби: посібник і методичні рекомендації / за заг. ред. Д. Проценка. Київ. 2021. 224 с.
3. Покатаєв П., Олешко О. Конфлікти у публічному управлінні в Україні та управління ними. Наукові перспективи (Naukovі perspektivi). 2024. № 10(40). URL: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-10\(40\)-878-891](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-10(40)-878-891) (дата звернення: 30.03.2025).
4. Управління конфліктами в організації : thesis / В. В. Мартинець та ін. 2014. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/38524> (дата звернення: 30.03.2025).
5. Zhekalov H. I. Природа та сутність політичного конфлікту. Grani. 2015. Т. 18, № 3. С. 45–49. URL: <https://doi.org/10.15421/1715057> (дата звернення: 30.03.2025).

Федоренко Тетяна Валеріївна,

здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
спеціальності 073 Менеджмент

Миколаївського національного аграрного університету,

культурний організатор ВСП «Технологічно-економічний

фаховий коледж МНАУ»,

м. Миколаїв, Україна

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-5946-9493>

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЯК СКЛАДНА СОЦІАЛЬНА СИСТЕМА

У XX сторіччі публічне управління стало окремим видом професійної діяльності, освітньої галузі та галузі наук, передусім, завдяки успіхам теорії

управління та її застосування до суспільних процесів. Цьому сприяв і той факт, що до числа високо розвинених країн змогли увійти лише ті з них, які мають кращу організацію та управління.

При розгляді публічного управління як системи діяльності дуже важливим є розуміння одного з найважливіших системних принципів, а саме, що така система не просто утворюється складенням всіх управлінських зусиль, а набуває якісно нових властивостей. Це, зокрема, означає, що система публічного управління в цілому має такі властивості, яких немає у окремих її складових.

Створення незалежної Української держави і завдання її розбудови, практичне здійснення соціально-економічних та політичних перетворень, проведення адміністративної реформи передбачало реформування всіх ланок публічного управління, розвиток механізмів та інститутів публічного регулювання ринкового господарства.

Здійснення цих завдань було неможливим без створення на всіх рівнях влади значного потенціалу людських ресурсів з відповідною професійною підготовкою, глибокими теоретичними знаннями та практичними навичками і вміннями у сфері публічного управління, здатних ефективно управляти суспільними справами в нових умовах, а також без наукового супроводження становлення та розвитку публічного управління, реформ політичної, економічної, соціальної, гуманітарної, адміністративної сфер, їх європейської інтеграції.

В Україні публічне управління отримало визнання як галузь знань «Публічне управління та адміністрування» з аналогічними науковою та освітньою спеціальностями.

Суттєву роль у цьому відіграли МОН України та центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби.

Відповідно до нового Закону України «Про державну службу» науково-методичне забезпечення діяльності системи підготовки, перепідготовки, спеціалізації та підвищення кваліфікації державних службовців здійснює Національна академія державного управління при Президентові України - вищий навчальний заклад з особливими умовами навчання, які визначаються Кабінетом Міністрів України.

Становлення та розвиток в Україні галузі знань «Публічне управління та адміністрування» супроводжується залученням все нових вищих навчальних закладів, переважно національних університетів, і формуванням й впровадженням публічних стандартів за відповідною спеціальністю.

Одним з найзначніших досягнень ХХ сторіччя є визнання управлінської праці як окремого виду діяльності і запровадження наукового аналізу для

визначення способів ефективного розв'язання управлінських проблем.

Взагалі під наданням соціальному, й, зокрема, публічному управлінню наукового характеру надалі будемо розуміти здійснення практики управління на науковій основі. Засновником наукового управління вважається американський вчений Ф. Тейлор. Поняття «наукове управління» введено Л. Брандейсом у 1910 р. Серед найбільш відомих, визнаних світом зарубіжних представників науки управління: М. Вебер, Н. Вінер, Ф. Гілбрет, В. Глушков, П. Друкер, Д. Дункан, У. Ешбі, Е. Мейо, М. Мескон, Г. Саймон, А. Файоль, М. Фоллет, Д. Форрестер та інші.

Лауреат Нобелівської премії Г. Саймон, визначаючи місце і роль науки управління серед інших наук, охарактеризував її «як частину акумульованого і визнаного знання, що систематизоване й сформульоване у відповідності з встановленими загальними істинами та закономірностями і є не тільки поєднанням багатьох дисциплін, але й новою самостійною наукою у сфері соціології.

За висловом відомого американського вченого Д. Дункана, наука управління – це, передусім інтелектуальна революція, новий світогляд та нова методологія вирішення проблем.

Закономірним результатом об'єктивного процесу становлення і розвитку науки управління є виділення окремої галузі знань «Публічне управління та адміністрування», що характеризується високою динамічністю та професійністю, постійною спрямованістю на результат.

Надання публічному управлінню наукового характеру передбачає:

- широке використання на всіх його рівнях і ланках наукових досягнень, передусім, результатів досліджень у сфері політології, права, філософії, соціології, економіки та інформатики;
- сприяння розвитку наукових досліджень з актуальних проблем публічного управління, зокрема, розробленню нових управлінських технологій та впровадженню їх досягнень в практику;
- залучення науковців до аналітичної роботи в органах публічної влади;
- підвищення рівня забезпеченості апарату системами підтримки прийняття рішень на базі сучасної управлінської методології та використання засобів інформатизації і комп'ютеризації.

Наука публічного управління потребує чіткого визначення її об'єкта і предмета. Об'єктом дослідження теорії публічного управління є управлінська діяльність усіх органів публічної влади, а предметом – закономірності і принципи такої діяльності. При цьому необхідно враховувати, що ця діяльність реалізується через управлінські функції відповідних органів публічної влади в результаті розосередження функцій публічного управління, і що ці різнорівневі

функції мають певну специфіку.

Основним результатом дискусії щодо науки публічного управління, яка ведеться між різними науковими школами, є її розгляд як динамічної дисципліни, що безперервно змінюється. В значній мірі це пов'язано з ситуативним характером розвитку процесу публічного управління та суттєвим впливом на нього суб'єктивного фактору.

В Україні продовжується процес пошуку ефективної системи публічної влади, що забезпечуватиме належну якість та результативність публічного управління. Значною мірою він спрямований на зміну незадовільного стану сучасної взаємодії між елементами цієї системи.

Розкриття сутності міжрівневої взаємодії у системі публічного управління, у першу чергу, потребує чіткої термінологічної обумовленості. Під взаємодією будемо розуміти дію або дії, в яких беруть участь дві та більше сторін. Відповідно, міжрівневу взаємодію у системі публічного управління визначимо як будь-які суспільні відносини та дії органів публічної влади різних рівнів між собою, а також з надпублічними, міжпублічними та самоврядними структурами та організаціями. Поняття надпублічні та міжпублічні структури та організації стосується тих з них, що створені як колективні центри управління та комунікації у глобальному міжпублічному світовому просторі.

На рис. 1 наведена модель системної організації управління суспільством, де згруповані основні центри управління суспільством та показані взаємозв'язки, що визначають взаємодію між ними.

Рис. 1. Модель системної організації управління

Коли йдеться про систему публічного управління, насамперед, розглядаються органи публічної влади та управління, а також взаємодія між ними. На вищому рівні публічного управління в Україні маємо три гілки влади (законодавчу, виконавчу, судову) та інститут президентства. Дві гілки влади (виконавча, судова) та інститут президентства мають розвинену та територіально обумовлену ієрархічну структуру на відміну від законодавчої гілки влади, яку представляє парламент країни – Верховна Рада України.

Можемо зробити такий висновок враховуючи сучасні ідеї комунікативної парадигми, зокрема, встановлення безпосередніх зв'язків між всіма елементами системи, на мою думку, доцільно розвинути наведену класифікацію введенням поняття «загально комунікативної взаємодії». Це дозволяє розширити розуміння міжрівневої взаємодії в ієрархічних структурах влади, охопивши окрім класичної міжрівневої ієрархічної взаємодії підпорядкування також міжрівневу не ієрархічну взаємодію загальної комунікації.

Список використаних джерел

1. Бакуменко В. Д., Бондар І.С., Горник В. Г., Шпачук В. В. Особливості публічного управління та адміністрування : навч. посіб. Київ : Видавництво Ліра-Київ, 2016. 256 с. URL: <https://lib.knukim.edu.ua/wp->

звернення: 26.03.2025)

2. Бакуменко В. Д. Збірник вибраних наукових праць : Навчальний посібник [у 2 ч.] / В. Д. Бакуменко // Ч. 3. Статті до енциклопедії державного управління : Наукове видання / Бакуменко В.Д. // *Збірка вибраних наукових праць у 4 ч. Ч.3.* Київ : АМУ, 2016. 284 с. URL: <https://vadnd.org.ua/app/uploads/2017/01/БАКУМЕНКО-В.Д.-Збірник-вибраних-наукових-праць-частина-3.pdf> (дата звернення: 26.03.2025)

3. Конституція України [Електронний ресурс], режим доступу : URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0> (дата звернення: 26.03.2025)

4. Малиновський В. Я. // *Державне управління* : Навчальний посібник В. Я. Малиновський. Вид. 2-ге, доп. та перероб. Київ: Атіка, 2003. 576 с. URL: <http://radnuk.info/pidrychnuku/492-malinovski.html> (дата звернення: 26.03.2025)

5. Малиновський В. Я. Державне управління: Навчальний посібник. 3-тє вид. переробл. та допов. Київ : Атіка, 2009. 608 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi71/0051580.pdf> (дата звернення: 26.03.2025)

Харламов Михайло Іванович,

доктор історичних наук, професор,

професор кафедри соціальних і гуманітарних

дисциплін навчально-наукового

інституту управління та безпеки населення,

Національний університет цивільного захисту України,

м. Черкаси, Україна ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5289-0290>;

Чиркіна-Харламова Марина Анатоліївна,

кандидат технічних наук, доцент,

заступник начальника кафедри спеціальної

хімії та хімічної технології навчально-наукового

інституту оперативно-рятувальних сил,

Національний університет цивільного захисту України,

м. Черкаси, Україна ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2060-9142>

ДЕРЖАВНЕ ТА ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ГАЛУЗЗЮ ПОЖЕЖНОЇ ОХОРОНИ В УКРАЇНСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ У 1927–1934 РОКАХ

В середині 1927 року Рада Народних Комісарів УСРР (РНК УСРР) приймає постанову «Про положення про державний пожежний догляд в УСРР», згідно